

Sivu 2

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4–6 Syksyn toimintakalenteri
- 7 Luonnollinen Jeesus
- 8–9 Kirkon ympäristödiplomi
- 10–11 Ekotekoja
- 12 Toivon tarinoita
- 13 Yhteys – Merkitys – Rohkaisu -videot
- 14 Kirkon uusi ilme
- 15 Hartausmietiskely
- 16 Pyhäkoulun ohjaajan mietteitä kaakaopyhäkoulun täyttäessä vuosia

Sivu 3

Me olemme seurakunta

Onko seurakunta vain paikka ja rakennukset, vai paljon enemmän?

Nokian seurakunnassa olemme strategian tasolla linjanneet, että haluamme rakentaa seurakuntaa ennen kaikkea jäsenistään koostuvana yhteisönä. Jokainen meistä seurakunnan jäsenistä tuo omalla paikallaan seurakunnan läsnä olevaksi sinne, missä itse olemme.

On tärkeää, että meillä jokaisella on seurakunnassa mahdollisuus ja paikka hengähtää sekä kokea Jumalan läsnäoloa. Tästä ponnistaen voimme loistaa Jumalan armoa ja rakkautta ympärillemme. Seurakunnan tehtävä yhteisönä on siis tarjota jäsenillensä ympäristö, jossa on mahdollisuus niin henkilökohtaiseen kasvuun, kuin toimimiseen oman ympäristömme – tämän kaupungin ja koko maailman – parhaaksi.

Seurakunnan rikkaus on mielestäni juuri siinä, että me seurakunnan jäsenet olemme keskenämme niin erilaisia. Kukin omasta ainutlaatuisuudestamme käsin voimme kasvaa yhdessä, tukea toisiamme ja kohdata ympärillämme olevat lukemattomat erilaiset ihmiset.

Ajattelen että Jumala kutsuu meitä jokaista erilaisiin tapoihin elää Jeesuksen seuraajana. Tässä lehdessä (ks. sivu 13) ja myöhemmin seurakunnan sosiaalisen median kanavissa julkaistavilla videoilla esitellään **Eeron, Hanna-Leenan ja Jyrkin** näkökulma seurakunnan jäsenyyteen, ja mihin he kokevat Jumalan heitä kutsuvan. Näitä tarinoita on yhtä monta, kuin meillä on jäseniäkin. Sinunkin tarinasi on osa tätä ainutlaatuista joukkoa.

Me olemme seurakunta.

Ville Järvinen, kirkkoherra

[Valo 2 | 2024](#)

Päätoimittaja: Ville Järvinen, ville.jarvinen@evl.fi, 040 585 9074

Vastaava toimittaja: Anu Heiskanen, anu.heiskanen@evl.fi, 050 430 7166

Seurakuntatoimisto, Valkamankatu 2 A

Avoimna ma, ti ja to klo 9–13

03 280 4111

nokian.seurakunta@evl.fi

Verkkosivusto: nokianseurakunta.fi

Diakonian päivystys- ja ajanvaraus: 046 922 9058 ma–ke klo 9–11

Seuraava Valo on joulun erikoisjulkaisu, ja se ilmestyy 28.11.2024.

[Sivut 4–6](#)

[Syksyn toimintakalenteri](#)

[Toimintaa](#)

[Jumalanpalvelukset](#)

Jumalanpalvelus Nokian kirkossa joka pyhäpäivä, kyläkirkoissa kerran tai kaksi kuukaudessa.

Lisäksi iltakirkkoja ja muita erityisjumalanpalveluksia, mm. nämä:

- **Nokian kirkon messussa** su 25.8. klo 10 **Tiina Lemetti** tuo terveiset Angolasta, Lähetysseuran Onnellinen lapsi -hankkeesta. Angola on yksi seurakuntamme tukeman kirkon kansainvälisen työn nimikkokohteista.
- **Kävelykirkko** Pitkänniemen hautausmaalle su 8.9. Lähtö Kennonnokan parkkipaikalta kävellen klo 15. Perillä vietetään ehtoollista.
- **Tuomasmessu** su 3.11. Nokian kirkossa klo 18.

[Raamattu- ja rukouspiirit](#)

- Yhteiskristillinen rukoustunti parittomien viikkojen maanantaisin Kulmakivessä klo 18.
- Raamattupiiri parittomien viikkojen tiistaisin Kulmakivessä klo 18. **Anneli Gregorwich**.
- Raamattupiiri Siuron kirkossa parillisten viikkojen keskiviikkoisin klo 15. **Eija Tuominen**.
- NMKY:n raamattupiiri Suvirannassa, Suvirannantie 75, torstaisin klo 18 (sauna klo 17). Siirtyy Kanttorilaan 3.9. **Harri Nyman**.
- Raamatun sanaa maalaten Kulmakivessä parillisten viikkojen sunnuntaisin klo 18 alkaen 8.9. **Nana Haveri**.

Evästä elämään -tilaisuudet keskiviikkoisin 11.9., 25.9., 9.10., 23.10., 6.11., 20.11. ja 4.12. Helluntaiseurakunnan salissa klo 14. Evästä elämään on levollinen yhdessäolon hetki arjen keskellä. Tule kuuntelemaan mielenkiintoista vierailijaa, kohtaamaan ihmisiä ja jutustelemaan. Tilaisuuden jälkeen on mahdollisuus jäädä kahville.

Työikäisten miesten jälkilölyt sunnuntaisin klo 18–21 Urhatussa 8.9. alkaen. Saunaa, sanoja ja sapuskaa. **Kimmo Lämsä.**

Kuorot

Lapsikuoro Fugara maanantaisin klo 18–18.45 Kanttorilassa 2.9. alkaen.

Gospelkuoro Sarastus keskiviikkoisin 18–19.30 Nokian kirkossa 4.9. alkaen.

Tuuliharjun miehet torstaisin 12.30–14 Pakarissa 5.9. alkaen.

Tottijärven kirkkokuoro tiistaisin klo 18–19.30 Tottijärven seurakuntatalossa 3.9. alkaen.

Kahvilakuoro keskiviikkoisin 14–15 Kulmakivessä 18.9. alkaen.

Minun lempivirteni -tilaisuudet sunnuntaisin 29.9., 27.10. ja 24.11. Nokian kirkossa klo 16. Juontajana Kaisu Paloheimo.

Perhekerhot

Tiistaisin

- Urhatun B-talossa klo 9–11.30.

Torstaisin

- Linnavuoren srk-talossa klo 9–11.30.
- Tottijärven srk-talossa klo 13.30–16.
- Maatialan pappilassa klo 13.30–16.

Perjantaisin

- Pinsiön kirkossa klo 9–11.30.

Vauvacafé maanantaisin Maatialan pappilassa klo 13–15. Kohtaamispaikka alle vuoden ikäisen vauvan vanhemmille ja odottaville perheille. Yhteistyössä Pirhan kanssa. Kahvitarjoilu.

Mielenterveyskuntoutujien vertaistukiryhmät alkavat syyskuussa. Hengellinen ryhmä joka toinen viikko Vastamajassa tiistai-iltapäivisin ja Tuumasta toimeen -ryhmä Pakarissa kerran kuukaudessa keskiviikkoisin. Lisätiedot ja ilmoittautumiset: 040 664 6968 / marjut.kuusijoensuu@evl.fi.

Raamatunluku- ja keskustelupiiri maanantaisin 9.9., 7.10., 4.11. ja 2.12. Kulmakivessä klo 14–15.30.

Erityislasten omaishoitajavanhempien ryhmä tiistaisin 10.9., 8.10., 12.11. ja 10.12. Vastamajassa klo 17–18.30.

[Kirjapiiri](#) maanantaisin 16.9., 14.10. ja 11.11. Kulmakivessä klo 14–15.30.

[Luovat kirjoittajat](#) perjantaisin 20.9., 18.10. ja 15.11. Vastamajassa klo 13.

[Vapaaehtoisten hengellinen ryhmä](#) torstaisin 26.9., 24.10., 7.11. ja 21.11. Kulmakivessä klo 14–15.30.

[Runo- ja lauluryhmä Välke](#) parittomien viikkojen tiistaisin Kulmakivessä klo 14–16 alkaen 10.9. Välke esiintyy nokialaisissa vanhusten palvelutaloissa ja erilaisissa tilaisuuksissa. Ohjelma suunnitellaan yhdessä. Esiintymisistä olemme saaneet hyvää palautetta ja se antaa itsellekin hyvän mielen. Jos haluat tulla mukaan, voit valita haluatko lausua runoja vai laulaa. Ryhmään on matala kynnys – tule sellaisena kuin olet!
Tiedustelut: 040 5415 076 / aino.kivela@evl.fi.

[Käsityöryhmä Tapulipiiri](#) maanantaisin Pinsiön kirkolla klo 16. Kudotaan lähetykselle ja muille hyvää tekeville tahoille mm. villasukkia.

[Lähetysiltojen](#) syyskauden startti ti 3.9. Nokian kirkossa klo 18. Ilta lähimmäiselle. Puhujavieraana **likka Löytty** SkyMissiosta, "runomies" **Reijo Vähälä** sekä **Juhani Haapoja** Suomen Gideoneista. Kolehti Romanian lapsiperheille SkyMissio ry:n kautta. Muut lähetyksillat tiistaisin 1.10., 12.11. ja 10.12 Kulmakivessä klo 18–19.30.

Kerran kuussa kokoontuva [LapsiArkki](#) antaa hengähdys hetken kuormittavassa elämäntilanteessa oleville perheille. Illoissa leikitään, leivotaan, syödään iltapala ja vietetään aikaa yhdessä. Ilmoittautumiset ja lisätiedot: Sanna Erkanaho / 050 648 3331.

[Eroryhmä parisuhteen päätyttyä](#) yhdessä Nokian, Ylöjärven ja Pirkkalan seurakuntien kanssa. Eroryhmä voi olla avuksi, kun kaipaat luottamuksellista vuoropuhelua eroon liittyvien tapahtumien ja tunteiden käsittelyyn sekä tukea uudenlaiseen arkeen. 6–8 osallistujan ryhmä kootaan haastattelujen perusteella ensisijaisesti edellä mainittujen seurakuntien alueelta. Seuraava eroryhmä tiistaisin 15.10.–19.11. Pirkkalassa klo 17.30–20. Ilmoittautuminen 27.9. mennessä: pirkkalanseurakunta.fi/ilmoittaudu.
Tiedustelut: 050 380 7962 / jukka.peltola@evl.fi tai 050 430 7172 / merja.heinila@evl.fi.

[Sururyhmä](#) on seurakunnan järjestämä vertaistukiryhmä, jossa osallistujat jakavat yhteisen kokemuksen, läheisen ihmisen kuoleman. Ryhmiä järjestetään jatkuvan ilmoittautumisen periaatteella. Kun osallistujia on riittävä määrä, ryhmä aloittaa toimintansa.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset:

- 040 648 3331 / sanna.erkanaho@evl.fi
- 040 632 8770 / lassi.harju@evl.fi
- 040 664 6968 / marjut.kuusijoensuu@evl.fi
- 050 566 8961 / sirkku.makela@evl.fi

[Tapahtumat](#)

[Pyhjärven Kirkkopyöräily](#)

Jo perinteinen Kirkkopyöräily pyöräillään tänä vuonna ke 24.8. Reitti on noin 40 kilometrin pituinen ja kulkee maltillista vauhtia suurimmaksi osaksi kevyen liikenteen väyliä pitkin Pyhjärven ympäri. Pyöräilyn lähdöt ovat klo 10 Tampereen Aleksanterin kirkolta, Pirkkalan Kirkkoveräjän seurakuntatalolta ja Nokian Maatilan pappilasta.

Ilmoittautuminen (ei pakollinen) ja lisätiedot: tampereenseurakunnat.fi/kirkkopyoraily

[Kävele Naiselle Ammatti -hyväntekeväisyystapahtuma](#) maailman naisten hyväksi to 29.8. klo 17.30 alkaen. Iloinen valtakunnallinen kampanja, jossa liikutaan ja kerätään lahjoituksia naisten ammatilliseen koulutukseen Afrikassa ja Aasiassa. Nokialla kävellään keskustan kauniissa ja historiallisissa harjumaisemissa.

- Lähtö Poutunpuistosta, jossa alkuverryttely ja avaus.
- Alkuverryttelyn vetää Gospel-lattareiden tavoin **Minna Viinikainen**.
- Kävely Viikinharjua pitkin Maatilan pappilaan.
- Pappilassa pientä tarjoilua, arpajaiset ja yhteislaulua muusikko **Jari Välimäen** vetämänä. Mahdollisuus tutustua pappilan piharakennuksiin, Pakariin ja Väentupaan, jotka on remontoitu vanhaa kunnioittaen toiminta- ja kokoontumistiloiksi.

Ei osallistumismaksua. Halutessasi voit tehdä lahjoituksen kehittyvien maiden naisten yrittäjyyden ja ammatillisen koulutuksen mahdollistamiseksi. Lahjoita verkossa naistenpankki.fi/lahjoita tai tapahtuman aikana keräyslippaaseen.

Tapahtuman järjestävät yhteistyössä Nokian seurakunta, Nokian Soroptimistit, Nokian Yrittäjät ja Kirkon Ulkomaanavun Naisten Pankki.

[Pop up-lukupiiri](#) to 4.9. Nokian kirjaston Eepe-tilassa klo 17.30. Lukupiirissä keskustellaan **Piia Leinon Yli aika**-kirjasta ja siitä nousevista teemoista. Kirjaa voi käydä kysymässä kirjastosta, sinne on varattu muutamia kappaleita lukupiiriä varten. Illan päätteeksi kuullaan terveisiä Naisten Pankin toiminnasta.

[Naisten leiripäivä](#) la 28.9. Urhatussa. Mukana teologian tohtori, hiippakunnan asiantuntija **Hanne von Weissenberg**. Ilmoittautuminen verkkosivujen kautta.

[Majataloilta](#) su 6.10. Nokian kirkossa klo 18. Vieraana vuoden 2023 tangoprinssi ja toimittaja **Niilo Rantala**.

[PariAsiaa -illat](#) to 24.10. ja to 7.11. Kulmakivessä klo 18–19.30.

[Pariskuntien kynttiläillallinen](#) pe 1.11. Urhatussa klo 18. Aikaa parisuhteelle musiikista ja buffetpöydän antimista nauttien. Illalliskortit 40 € / pari. Ilmoittautumiset ja ruokavaliotiedot 21.10. mennessä: sanna.erkanaho@evl.fi.

[Hiljaisuuden päivä](#) la 16.11. Urhatussa klo 9–17. Hinta 20 €. Ilmoittautumiset 1.11. mennessä: 040 653 1145 / sanna.vuorela@evl.fi tai 050 430 7172 / merja.heinila@evl.fi.

[Kahvila Kulmakivi – kohtaamispaikka keskellä kaupunkia](#)

Avoinna maanantaista keskiviikkoon klo 10–14, Härkitie 12 B. Kahvilatoimintaan kutsutaan mukaan lisää vapaaehtoisia. Tule tutustumaan tai ota yhteyttä: Aino Kivelä, 040 541 5076.

Perjantakahveet kaikenikäisille joka kuukauden viimeinen perjantai klo 10–15. Vohveleita ja muita herkkuja edulliseen hintaan.

Kädentaitajat torstaisin klo 10–13. Käsitöiden ystävien ryhmä, jossa tehtäviä tuotteita myydään Kulmakivessä.

Pop up -kirppis to 10.10. klo 11–15.

Kabinetissa Uudessa valossa -näyttely 12.8.–2.10. **Heli Hosiken, Niina Kalan, Tiina Isosaaren ja Hugo, Linnea ja Matilda Hosiken** syanotypia-töitä ja gellilevymonotypiaa. Syanotypia on vanha valokuvien jalovedostustekniikka, jossa kuva luodaan väriaineella, joka reagoi uv-valoon. Teosten aiheet ovat saaneet inspiraatiota suomalaisesta luonnosta ja kesästä. Töiden tekemiseen on käytetty lähiympäristön kasveja.

Ryhdy kahvi- tai lankakummiksi: Juhlamokka-kahvia ja Novitan 7 veljestä -lankoja otetaan mielellään vastaan.

Jokainen käynti luo toivoa! Toiminnalla kerätyt varat käytetään ihmisten auttamiseksi lähellä ja kaukana diakonian ja lähetystyön kautta.

Sivu 7

Luonnollinen Jeesus

Uuden testamentin sivuilta tapaa monesti Jeesuksen, joka viettää aikaa ulkoilmassa ja luonnossa. Erityisen mieluisalta vaikuttaa Genesaretinjärvi ja sen rannat. Jeesus opetti rannalla tai veneestä käsin. Moni muistaa verkkojen olleen ratkeamispisteessä Pietarin suuren kalansaaliin myötä. Toiselle tulee mieleen Jeesuksen saapuminen vettä pitkin veneeseen tai se, kuinka Hän sai myrskyn asettumaan. Jeesuksen tunnettu ja laaja opetuspuheiden kokoelma, Vuorisaarna, pidettiin Genesaretinjärven lähellä vuorelle. Jeesus hakeutui vuorelle myös ollakseen yksin ja rukoillakseen. Jeesus eli ja opetti luonnon ympäröimänä.

Monien Jeesuksen puheiden, opetusten ja vertauskuvien, esimerkit nousivat sen ajan ihmisille tutusta elämäntavasta: maanviljelyksestä, karjankasvatuksesta, kalastuksesta ja metsästyksestä. Niiden vastuullisesta hoitamisesta ja huolehtimisesta oli päivittäinen ruoka kiinni yksittäisellä ihmisellä ja koko perhekunnalla. Ilman ympäröivää luontoa ei elämä ollut mahdollista.

Jeesuksen luontosuhde oli jatkumoa Vanhan testamentin alkulehdille sekä profeettojen sanoille ja Psalmien teksteille. Luomiskertomuksessa Jumala asetti ihmisen viljelemään ja

varjelemaan. Vanhan testamentin vaatimuksena on moniulotteinen oikeudenmukaisuus. Oikeudenmukaisuus on Jumalan olemuksen perusta. Epäoikeudenmukaisuus suhteessa toisiin ihmisiin tai luomakuntaan on asettumista Jumalaa vastaan. Tämä oli profeettojen sanoma omana aikanaan kansalle, joka toimi väärin ja riisti heikommassa asemassa olevia. Raamatun opetuksessa korostuu kohtuullisuus, ei kahmia yli oman tarpeen toisten kustannuksella.

Meidän nykyihmisten suhde luontoon on toisenlainen kuin Raamatun ajan ihmisille. Raamatun ajan ihmiset ymmärsivät kaiken kuuluvan yhteen, olevan sidoksissa toisiinsa. Maailma ymmärrettiin Jumalan maailmaksi, jossa Jumalan huolenpito ulottui pienimpäänkin varpuseen. Tämä saattaa unohtua, koska me elämme monenlaisen teknologian ympäröimänä. Ympäristö koetaan jopa joksikin, joka pitää hallita ja saada järjestykseen. Etäännyttämisestä huolimatta kaikki luotu, luonto ja ympäristö, on yhteydessä edelleen toisiinsa. Ympäristökysymykset herättävät monenlaisia tunteita: surua, huolta, voimattomuutta, jopa vihamielisyyttä. Paavali kirjoittaa Roomalaiskirjeessään ”luomakunnan huokauksesta” eli ihmisen ja koko luomakunnan kokemasta tuskasta. Raamatussa on kertomuksia ihmisistä, jotka ovat vaikeissa ja epätoivoisissa tilanteissa. Paavali on vakuuttunut siitä, että luomakunnalla on toivo. Toivo on voima, joka saa ihmisen näkemään mahdollisuuksia ja lähtemään liikkeelle, ei nujertumaan lohduttomuuteen.

Jeesuksen ei ollut tarpeen omana aikanaan opettaa luonnonsuojelua, koska se oli Hänen aikanaan itsestäänselvyys. Ilman luontoa oli mahdotonta tulla toimeen. Vuorisaaressa Jeesus kehotti katsomaan taivaan lintuja, hän kehotti katsomaan kedon kukkia. Nämä näkymät piirtävät esille luomakunnan suhteen Jumalaan. Ne ovat lahjoja, joista pitää huolehtia.

Teksti: **Eeva Koskimäki**, seurakuntapastori, joka ulkoilee mielellään koiran kanssa lähimetsässä

Lukuvinkkejä:

Franciscus Assisilainen: Aurinkolaulu, WSOY (1988)

Eklöf, Johan: Maailma ilman pimeää, Atena (2022)

Kainulainen, Pauliina (toim.): Pyhän kosketus luonnossa, Kirjapaja (2007)

Karila, Juhani: Pienen hauen pyydystys, Siltala (2019)

Pihkala, Panu: Luonto ja Raamattu, LK-kustannus (2010)

Weisman, Alan: Maailma ilman meitä, Atena (2008)

[Sivut 8–9](#)

[Ympäristödiplomi](#)

Nokian seurakunta tavoittelee Kirkon ympäristödiplomia vuoden 2024 loppuun mennessä.

Kehitystä – kestävää sellaista

Seurakunnallamme on viime vuoden loppupuolelta alkaen ollut käynnissä mielenkiintoinen ja innostava hanke, jossa mukanaoloni myötä saan tämän tekstin kirjoittaa. Hankkeen tavoitteena on Kirkon ympäristödiplomin saaminen tämän vuoden loppuun mennessä. Hanke on osa yhtä koko kirkon pidemmän aikavälin tavoitetta, hiilineutraaliutta, sillä luomakunnasta välittäminen on osa kirkon perustehtävää Jumalan yhteyteen kutsumisen ja lähimmäisistä välittämisen kanssa.

Valtioiden ohella monilla toimijoilla, kuten kaupungeilla, yrityksillä tai vaikkapa juuri kirkkokunnilla ja niiden seurakunnilla on nykyään huomattavasti aiempaa suurempi rooli ilmastonmuutoksen ja muiden ympäristöhaasteiden hillinnässä ja niihin sopeutumisessa. Ympäristöteemat koskevatkin seurakunnan kaikkea toimintaa ja liittyvät aivan Raamatun alkulehdillä ihmiselle annettavaan vastuuseen huolehtia luomakunnasta. Keskittyessään olemassa olevien elinympäristöjen säilyttämiseen ympäristödiplomi on linjassa tämän ajan ja tulevaisuuden vaatimusten kanssa.

Mitä ja miksi?

Seurakunnan toimintasuunnitelmaan kirjattiin tavoitteeksi käynnistää ympäristödiplomin tavoittelu syksystä 2023 alkaen. Tämä realisoitui kirkkoneuvoston kokouksessa 25.10.2023. Joitakin diplomien mukaisia käytännön toimia tehtiin jo ennen tätä. Näin diplomi ja sen vaatima työ toteuttaa osaltaan vuosille 2023–2026 laaditun ”Luomme yhdessä toivoa” -strategian tavoitetta, sillä huoli ympäristöstä ja elämän edellytyksistä on yksi tämän hetken merkittävistä toivottomuutta aiheuttavista tekijöistä. Ympäristödiplomin tavoitteisiin pyrkiminen heijastaa monilta muiltakin osin seurakunnan strategiaan kirjattuja toiminnan painopisteitä ja arvoja, eritoten vastuullisuutta.

Entä mikä tuo diplomi lopulta on ja mitä se sisältää? Aloitetaan kirkon tasolta. ”Hiilineutraali kirkko 2030” on kirkon vuosien 2023–2025 kärkihanke. Suomen ympäristökeskus (Syke) on tehnyt samannimistä, vuonna 2019 laadittua strategiaa varten Kohti hiilineutraalia kirkkoa -tiekartan. Vuoteen 2030 mennessä kirkko on siis vähentänyt kasvihuonekaasupäästöjään 80 % vuoden 2018 tasosta, kun taas jäljelle jäävä 20 % on määrä kompensoida esimerkiksi seurakuntien omistamien metsien hiilivaraston avulla.

Ympäristödiplomi on muodostanut tärkeän osan kirkon ympäristötyötä jo vuodesta 2001 asti, jonka jälkeen se on käynyt läpi säännöllisiä päivityksiä, tuorein vuodelta 2021. Hiilineutraali kirkko 2030 -energia- ja ilmastostrategian tavoitteisiin kuuluukin, että kaikilla seurakunnilla, tuomiokapituleilla sekä kirkkohallituksella on Kirkon ympäristödiplomi vuonna 2025.

Diplomi on asiantuntijoiden seurakunnille ilmasto- ja ympäristövastuusta huolehtimista varten räätälöimä työkalu. Tarkoituksena on luoda käsitys toiminnan ympäristövaikutuksista, minimoida näihin liittyviä riskejä, ennakoida tulevaa sekä mahdollistaa toiminnan kehittäminen. Tämä on pidemmällä aikavälillä myös taloudellisesti järkevämpi toimintatapa. Ympäristövastuun lisäksi diplomi kattaa muun muassa diakonian ja Reilun kaupan kaltaisia,

sosiaaliseen ja kulttuuriseen kestävyteen liittyviä osa-alueita. Diplomin tavoittelun tukena on kirkon koostama kattava käsikirja.

Diplomi ja sen käsikirja on tärkeää mieltää nimenomaan ympäristöystävällisen toiminnan ylläpitoa ja jatkuvaa kehittämistä tukevana välineenä, eikä kertaalleen saavutettavana tavoitteena. Diplomi onkin määräaikainen ollen voimassa myöntämispäivästä alkaen viisi vuotta. Prosessin lähtökohtana on ensisijaisesti seurakunnan johdon sitouttaminen, mutta käytännön toteutus on luonnollisesti riippuvainen koko henkilöstön sekä seurakuntalaisten panoksesta.

Itse prosessi alkaa ensin kirkkoneuvoston päätöksestä tavoitella diplomia, jonka jälkeen seuraa ympäristökatselmustaulukon täyttäminen. Taulukkoon kartoitetaan seurakunnan toimintojen sen hetkiset ympäristövaikutukset. Katselmuksen pohjalta seurakunta laatii ympäristöohjelman, joka koostuu tavoiteltavista toimenpiteistä, niiden aikataulutuksesta sekä vastuuhenkilöistä. Kirkkoneuvosto hyväksyy ympäristöohjelman ja pyytää sille auditointia hiippakunnan tuomiokapitulilta. Hyväksytyn auditoinnin jälkeen seurakunta toimittaa diplomihakemuksen ympäristöohjelman ja auditointiraportin kera tuomiokapitulille. Virallisen diplomin myöntää kirkkohallitus, jonka jälkeen edessä on ympäristötyön ylläpito ja jatkuva kehittäminen.

Diplomi kattaa seurakunnan koko toiminnan jakautuen toiminnan ja talouden, ympäristökasvatukseen; jätehuollon ja kiertotalouden, ruoan ja keittiöiden, energian, kiinteistöjen ja kiinteistönhoidon, hautausmaiden ja viheralueiden, metsien ja muiden luontoalueiden sekä liikenteen osa-alueisiin. Tähtäin on sekä resurssien käytön että toimintojen tehostamisessa. Muun muassa tällä tavoin diplomin tavoittelu toteuttaa myös kestävä kehityksen kolmatta ulottuvuutta, taloudellista kestävyttä. Käytännön esimerkkeinä diplomin toimenpiteistä toimivat kiinteistöjen lämmitysmuotojen päivittäminen uusiutuviin ratkaisuihin – niiden muodostaessa usein suurimman osan seurakuntien ympäristövaikutuksesta – vastuullisen sijoittamisen varmistaminen, jätteen vähentäminen sekä ekologiset hankinnat, kuten käytettyinä ostettavat toimistotarvikkeet. Toimenpiteet tuottavat painotuksestaan riippuen kukin tietyn määrän pisteitä, joista muodostuvaan kokonaispistemäärään lopullinen auditointi perustuu.

Diplomin myöntämisen eteen tehtävää työtä koordinoi diplomin vaatima, seurakuntaan asetettava ympäristödiplomityöryhmä. Jäseninä siinä ovat seurakunnan ympäristövastaavanakin toimiva **Maria Poso**, seurakuntapastori **Eeva Koskimäki** ja luottamushenkilöedustajina **Jonne Nurmi**, **Marko Honkanen**, **Hanna-Leena Kuisma** sekä allekirjoittanut. Lisäksi kirkkoherra **Ville Järvinen**, talousjohtaja **Taina Tuohimaa** ja kirkkovaltuuston puheenjohtaja **Pirkko Pihlajamaa** ovat työryhmässä mukana läsnäolo- ja puheoikeuksin. Eri työalat ovat varhaisesta vaiheesta saakka niin ikään mukana prosessissa työalavastaavien huolehtiessa oman työmuotonsa toimenpiteistä ympäristödiplomityöryhmän edustajien tukemana.

Haastatellaan lopuksi vielä, ketäpä muutakaan kuin diplomihankkeesta vastaava palveluvastaava Mariaa.

Alkuvuodesta lähtien, jolloin ympäristödiplomityöryhmä aloitti toimintansa, on työ edistynyt hänen mukaansa tasaisesti suunniteltua aikataulua noudattaen. Työmuodot työstävät asioita kukin tahdissaan. Selvää kehitystä on kuitenkin tapahtunut myös kesän kuluessa, hän iloitsee. Kysyttäessä millaisena hän on diplomin tavoittelun parissa tehtävän työn kokenut ensimmäisenä mainituksi tulee työn monipuolisuus.

- Ympäristöasioita kehitetään jatkuvasti maailmanlaajuisesti, joten kehitystyö on jatkuvaa myös diplomin saamisen jälkeen. Se on motivoiva ajatus!, Maria toteaa.

Tämän ohella uuden oppiminen on sekä päivittäisen tekemisen että kouluttautumisen kautta työskentelyssä vahvasti läsnä; ymmärrystä on karttunut niin ympäristöaiheista kuin itse seurakuntatyön kokonaisuudestakin. Lopuksi Maria korostaa ympäristötyön yhteiseen tekemiseen perustuvaa luonnetta. Diplomien tavoittelu tuo seurakuntalaisia yhteen ja luo mahdollisuuksia erilaisten seurakunnan tarjontaa rikastavien tapahtumien suunnitteluun.

Kuulemme ja kutsumme!

Lopuksi haluankin edellä mainittuun liittyen rohkaista ja kutsua sinua niin strategiamme kuin ympäristödiplominkin hengen mukaisesti osaksi seurakuntamme ympäristötyötä; olipa se sitten tapahtumaan osallistujan, vapaaehtoisen, palautteen antajan tai minkä tahansa muun roolissa!

Teksti: **Antti Ala-Heikkilä**

Sivut 10–11

Ekotekoja

Nokian seurakunnan strategia: ”Yhteisönä ja yhteisön jäsenenä olemme vastuussa ympäristöstä ja toisistamme.” ja ”Huomioimme ekologisuuden kaikissa valinnoissamme.”

Toiminta ja talous

Seurakunnan hallinnon merkittävin ekoteko on paperinkäytön huomattava vähentäminen. Kun valtuutettuja on 33, aiemmin käytettiin jopa kolme riisiä eli 1 500 arkkia paperia per kokous. Pienempiä muutoksia ovat erilaisten pöytäkirjojen, päätösten, sopimusten ym. sähköinen allekirjoittaminen. Kokonaan paperista ei voida luopua, ja silloin käyttämämme kopiopaperi on PEFC-sertifioitua, EU-ympäristömerkittyä ja ajoittain lisäksi joutsenmerkittyä. Kirjekuoremme ovat uusiokuoria, joilla on PEFC-sertifikaatti.

Toinen merkittävä asia on matkustamisen vähentäminen. Kun asioita hoitava toimielin on entuudestaan tuttu, käytämme kokoustapana useimmiten videoneuvottelua. Se säästää

aikaa, matkakustannuksia ja ympäristöä. Etätyö on meillä joissakin tehtävissä mahdollisuus. Työsuhde-etuna voi valita polkupyörän.

Jätehuolto ja kiertotalous

Toimimme tehokkaasti osana kiertotaloutta. Toimintakeskus Urhatun jätteiden syväkeräyssäiliöt on uusittu niin, että eri jätejakeiden lajittelu on mahdollista. Henkilöstö seuraa päivittäin biojätteen määrää. Biojätteen koostumusta tarkkaillaan ja sitä pyritään pienentämään. Linjastoon merkitään annoskokosuositus, ettei ruokaa oteta vahingossa kerralla liikaa. Ruokalistoja suunnitellaan niin, että hävikkiä minimoidaan ja elintarvikkeita tilataan vain suunniteltuun tarpeeseen. Ruokalistasuunnittelussa hyödynnetään satokausiajattelua, eikä esimerkiksi avokadoa löydy ruokalistalta.

Toimistotalolla pystytään nykyisin kierrättämään paperi-, bio-, kartonki- ja muovijäte. Eniten eväiden syönnistä tulee muovijätettä, joten muovinkeräyksen helpottuminen on otettu vastaan tyytyväisin mielin.

Kun käyttökelpoinen kaluste tulee tarpeettomaksi, tarjotaan sitä myyntiin julkisen sektorin Kiertonettiin. Käyttöön sopimaton kaluste toimitetaan asianmukaisesti lajiteltuna jäteasemalle. Joitakin käytöstä poistettuja design-huonekaluja on varastoitu kunnostettaviksi uuteen seurakuntatilaan. Kun tilaan tarvitaan kalustusta, tarkastetaan ensiksi käytettyjen kalusteiden kauppapaikat.

Energia ja kiinteistöt

Seurakunta on sitoutunut luopumaan fossiilisen polttoöljyn käytöstä vuoteen 2025 mennessä. Olemassa olevista öljylämmityksistä bioöljyyn on siirrytty ensimmäisenä Tottijärven seurakuntatalossa. On ekologista käyttää nykyinen järjestelmä loppuun ja uusia vain poltin bioöljylle sopivaksi. Bioöljy on vähän kalliimpaa kuin fossiilinen polttoöljy, joten aina ympäristöystävällisempi vaihtoehto ei säästä rahaa. Olemme kuitenkin sitoutuneet siihen, että toimimme myös seuraavia sukupolvia ajatellen, vaikka se tässä hetkessä olisikin hieman hintavampi vaihtoehto.

Toimintakeskus Urhatun suora sähkölämmitys vaihdettiin talvikauden 2023–2024 remontissa maalämpöön. Aiemmin sähköä kului vuodessa noin 420 000 kWh. Mielenkiinnolla odotamme ensimmäisen lämmityskauden jälkeisiä lukemia. Urhatussa sähköä kuluttavat merkittävässä määrin suurtalouskeittolaitteet. Seurakunnan ostama sähkö on 100 % hiilineutraalia, ja 61 % siitä on alkuperävarmennettua vesi-, aurinko- tai tuulivoimaa.

Hautausmaat ja viheralueet

Nokian hautausmaat ovat tunnettuja hyvästä hoidosta ja näyttävistä kukkaistutuksista. Kesäkukkien kasvattamisen ekologisuudessa on kuitenkin toivomisen varaa. Kesästä 2023 alkaen onkin tarjottu asiakkaille mahdollisuutta valita haudalle perennahoito. Monivuotiset kukat kestävät hallaa, viihtyvät kasvupaikallaan vuodesta toiseen ja pärjäävät vähäisemmällä kastelulla. Perennahoito on myös omaisille edullisempi. Kesäkukkien kasvattaminen vaatii

taimivaiheessa kasvihuoneiden lämmittämistä ja lisävaloa sekä taimien kastelua ja lannoittamista. Odotamme perennahoidon kysynnän kasvavan.

Nokian vanhalle hautausmaalle perustettiin tänä kesänä niitty alueelle, jossa nurmikoneleikkuu on vaikeaa. Hautausmaan kausityöntekijät **Tiina Kyyhkynen, Merja Laamanen, Reija Viljamaa-Virtanen** ja **Johanna Pitkäniemi** tunnistavat niityllä jo nyt yli 10 ketokasvia, mm. kissankellon. Täydessä loistossaan keto on muutaman vuoden kuluttua.

Metsät ja muut luonnonalueet

Seurakunta omistaa 116,8 hehtaaria metsämaata sekä 12,2 hehtaaria luonnonsuojelualuetta. Metsänhoidosta on kirkkovaltuuston hyväksymä metsänhoitosuunnitelma vuosille 2018–2027. Sen tavoitteena on ollut kestävä puuntuotanto ja tasaiset hakkuutulot. Kestävällä puuntuotannolla tarkoitetaan sitä, että metsää hakataan vähemmän kuin vuosittainen kasvu on. Metsämme ovat sekä hiilivarastoja että hiilinieluja. Metsänkasvatus on viime vuosituhannella perustunut usein tasaikäiseen, yhden puulajin kasvatukseen. Komea metsä sitten on hakattu korjuuiässä aukoksi.

Metsiemme sertifiointi edellyttää tiettyä luonnonhoidon tasoa. Nyt seurakunnan metsänhoidon tavoitteeksi luonnonhoidon muistilistaan on kirjattu metsien terveenä pitäminen ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Suunnittelussa suositetaan peitteisen metsänhoidon hakkuutapoja. Huonokuntoiset puustot uudistetaan pienialaisilla päätehakuilla puuston luontaisen uudistumisen edistämiseksi. Kun seurakunta myy puuta, täytyy puukauppa kilpailuttaa. Kilpailutusaineistoon liitetään luonnonhoidon muistilista, jota puunkorjaajan täytyy noudattaa. Säästöpuuksi jätetään esimerkiksi jaloja tai erikoisia puita.

Etenkin yksilajisissa metsissä puuston uhkana ovat erilaiset tuholaiset. Havupuita uhkaa juurikäpä, kuusikkoja kirjanpainajakuoriaiset ja tukkimiehentäi useimpia nuoria taimia. Taimikoita täytyy hoitaa ja harventaa, ja siten varmistaa terveen puuston kasvu. Nykyään suositetaan monilajisia metsiä, jotka kestävät paremmin myös muuttuvaa ilmastoa. Näissä kohteissa voidaan jatkossa sopivissa maastoissa käyttää myös jatkuvan kasvatuksen menetelmää, jossa korjuukypsää puuta poimitaan valikoivasti, eikä aukkoja enää hakata. Kaikkiin kohteisiin ei jatkuva kasvatus ja sekametsä kuitenkaan sovi. Metsäsuunnitelma ottaakin kuviokohtaisesti huomioon metsämaan laadun menestyvän kasvun varmistamiseksi.

Seurakunta teetti aiemmin tänä vuonna metsistään palstakohtaisen METSO-kartoituksen. METSO on metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma. METSO on vapaaehtoista metsänsuojelua, jossa maanomistaja saa korvausta metsänsuojelusta sen sijaan, että tuotto tulisi hakkuista saatavan puunmyynnin kautta. Suojeluohjelmaan kelpavia kohteita oli seurakunnalla 6,09 hehtaaria. Niitä on tarjottu ELY-keskukselle, joka hallinnoi suojelukorvauksia. Suojeluun ehdotettavat alueet sijaitsevat Suoniemellä, pääosin Kuloveden rannassa Kuovastenlahden alueella. Rantavyöhyke on pitkään käsittelemättä ollutta lehtomaista metsää. Puustossa on vanhoja kolopuuhaapoja ja tervaleppää. Alueella on

runsaasti lahoppuuta, liito-oravan asuinympäristöjä ja alueella viihtyy myös pyy, joka on yksi taantuvista lintulajeistamme.

Teksti: **Taina Tuohimaa**

Sivu 12

Naisten Toivon tarinoita -kahvilassa tarjoillaan lohtua & leivonnaisia

Tunnelmalliseen Pakariin aukeaa kahvila neljänä syyssunnuntai-iltana. Toivon tarinoita -kahvilassa tarjoillaan aistien hemmottelun lisäksi henkisten haavojen hoitoa ja vertaistukea naisille. Kahvilaillan pääosassa on toivoa tuovat tarinat koskettavasta ja syvällisestä teemasta.

- Aito, koskettava, ihmisyyden kokonaisvaltaisuuden tunnustava tunnelma, sellaisessa ilmapiirissä on hyvä olla, juttelevat Toivon tarinoita -kahvilan puuhanaiset.
- Kahvilassa jokainen saa olla oma itsensä. Voi olla hiljaa ja kuunnella tai jakaa omaa tarinaansa.

Tunnelma onkin tärkeä, sillä uuden toiminnan ideana on tarjota uudistusta elämäänsä etsiville naisille huokaisun hetki. Levollinen miljöö löytyy Pappilan pihapiiristä, juuri remontoidusta Pakarista, osoitteessa Valkamankatu 2 C.

Arkista armoa

Jokaisessa illassa kuullaan kipeästi koskenut tarina ihan tavalliselta naiselta. Tarinat kertovat yleisistä, mutta usein vaietuista aiheista. Laskeudutaan inhimillisyyden tasolle.

- Kun ihminen tulee kohdatuksi ja kuulluksi ahdistuksessaan, ylivireystilassaan, surussaan tai yksinäisyydessään, hyvä yhteys vahvistuu kaikkiin suuntiin. Ihminen rakastaa helpommin itseään, ymmärtää paremmin toisia ja saa uutta luottamusta Jumalaan, sanovat puuhanaiset.

Toivon tarinoita -kahvilan vapaaehtoiset uskovat, että heidän läpikäymillään vaikeuksilla on ollut merkitys. Vaikeat elämänvaiheet ovat pysäyttäneet, murtaneet ja karsineet. Kun ihminen on luotu kivun kautta uudelleen, ja hän on oivaltanut jotakin syvää, hän haluaa ojentaa kättä vielä kivun keskellä kamppaileville. Siitä on kyse.

Usein uusi elämäntilanne on muuttanut, tervehdyttänyt ja oikaissut ajankäyttöä, suhtautumista ja arvojärjestystä. Matka on voinut olla pitkä ja vaivalloinen, mutta lopulta ajatus on kirkastunut. Jakamalla tarinoita toivosta levitetään lohdutusta – Jeesus pelastaa, parantaa ja vapauttaa.

Naiset ovat nähneet läheltä omassa ja ystäviensä arjessa, miten hyvinvoinnin tuoma pahoinvointi näkyy arjessa. Aika moni suorittaa yksin, selvittelee päätään milloin mitenkään, ylipäätään koettaa pärjällä.

- Me olemme täällä toisiamme varten. Kun palvelemme toisiamme, sidomme toistemme haavoja, kannamme toistemme kuormia ja armahdamme toisiamme, se on sitä lähimmäisen rakkautta, johon Jeesus näytti esimerkin kulkemalla kaikenlaisten ihmisten parissa, kertovat puuhanaiset.

Mahdollisuus mietiskelyyn

Kahvila avautuu klo 17.30, jolloin tarjolla on kahvia, teetä ja vapaaehtoisten leipomuksia, maksu on vapaaehtoinen. Vapaaehtoisissa on niitä, joita leipominen rentouttaa, ja jaettu ilo on moninkertainen ilo. Tarinoita kertovat myös vapaaehtoiset klo 18–18.30. Syksyn teemat: su 8.9. Miellyttämisestä vapauteen, su 20.10. Vähemmän stressiä enemmän rauhaa, su 17.11. Irti häpeästä ja su 15.12. Levottomuudesta rauhaan.

Tarinatuokion jälkeen jokaisella on mahdollisuus viipyä itsekseen aiheen äärellä mietiskellen ja rukoillen. Halukkaat voivat vielä jakaa omaa tarinaansa muille, muttei se ole välttämätöntä. Iltaan voi siis osallistua sanomatta sanaakaan. Virallinen osuus päättyy viimeistään klo 19 Herran siunaukseen.

Järjestäjinä ovat Nokian evankelisluterilaisen seurakunnan ja Nokian Vapaaseurakunnan vapaaehtoiset. Mikäli haluat tulla mukaan leipomaan tai kertomaan illassa oman tarinasi, jätä yhteystietosi järjestäjille.

Teksti: **Tarja Luukko**

Sivu 13

Hyvässä seurassa | Yhteys, Merkitys ja Rohkaisu

Nokian seurakunta tilasi Piennarfilmiltä videon seurakuntalaisnäkökulmasta, millaista on olla seurakuntalainen ja miten seurakuntayhteys on vaikuttanut elämään.

Kuvattaviksi kutsutuilla **Jyrki Kortesmäellä, Hanna-Leena Kuismalla ja Eero Lähdesmäellä** oli niin paljon asiaa, että käsikirjoittaja **Leevi Ikonen** ehdotti yhden sijasta kolmea videota. Kolme videota tehtiin ja ne saivat nimikseen Yhteys, Merkitys ja Rohkaisu. Videot kuvasi **Nikke Sillanpää**.

- Keikka oli oikein mieluinen ja innostava. Eritoten siksi, että videoiden toivottiin olevan aitoja ja vilpittömiä. Tällaiset asiakastyöt eivät ole kovinkaan tyypillisiä, mutta sitäkin mieluisampia. Identifioidun ennemmin toimittajaksi kuin mainosmieheksi, ja innostun helposti, kun pääsen esittämään kysymyksiä ja perehtymään asioihin, kertoo Leevi.

Ikosesta kysyminen olikin koko homman ydin. Seurakunta kun on olemassa seurakuntalaisia varten, kuten kirkkoherra **Ville Järvinen** on muotoillut, ja jokaisella jäsenellä on oma henkilökohtainen kokemuksensa siitä, mikä toiminnassa on tärkeintä. Siksi seurakunnasta tahdottiin viestiä sen jäseniä kuunnellen.

- Itselleni kirkon toiminta oli pitkään vierasta. Nokian seurakunnan kanssa työskennellessä olen hoksannut, miten iso rooli seurakunnilla on muun muassa

yhteisöllisyyden, heikkojen auttamisen ja lähidemokratian kannalta. Se on osaltaan avartanut omaa maailmankuvaani, sanoo Leevi.

Videot ensiesitetään seurakunnan Facebook-sivulla viikon välein 29. elokuuta alkaen. Ne tallennetaan seurakunnan Youtube-kanavalle, ja niitä voidaan esittää seurakunnan tapahtumissa.

Kolme tarinaa

Jyrki Kortesmäen videon nimi on *Yhteys*. Videolla Jyrki kertoo ajatuksiaan seurakuntayhteydestä ja siitä, miten Jeesus otti hänestä kopin ja muutti hänen koko elämänsä. Musiikki ja kuorossa laulaminen ovat Jyrkille tärkeitä asioita, ja videolla kuulemekin hänen laulavan kauniisti riemullista ylistysvirttä 339: ”Seurakunta, virran lailla päästä viesti valloilleen: Jeesus osti verellensä kaikki kansat omikseen.”

- Mielestäni seurakuntayhteyden lähtökohta on meidän suhde Jumalaan, mihin Jeesus on ainoa tie. Tämän jälkeen syntyy yhteys myös toisiin kristittyihin, kertoo Jyrki.

Kun Hanna-Leena Kuismalle ehdotettiin videon tekemistä, hän innostui heti. Hanna-Leenan videon nimi on *Merkitys*. Hänelle on merkittävää olla toimijana seurakunnassa. Yhdeksi tärkeimmäksi saavutukseksi nousee kesän 2023 Nokia Priden juhlamessu, jota Hanna-Leena oli mahdollistamassa. Liikuttuneena hän kertoo, kuinka merkityksellinen messu oli ollut myös siihen osallistuville

- Haluan olla tekemässä Nokian seurakunnasta paikkaa, johon kaikki voivat tulla omana itsenään. Olen valmis kuuntelemaan vastaväitteitä ja olemaan etunenässä taistelemassa myös vähemmistön oikeudesta tulla kirkkoon sisälle ilman sellaisia leimoja, joita he valitettavasti edelleen saavat. Haluan, että jossain vaiheessa lähimmäisen rakkaus on aitoa eikä vain sanahelinää, jota käytetään silloin kun se itselle sopii, vakuuttaa Hanna-Leena.

Eero Lähdesmäki on saanut nuorisotyöstä ja nuorisotyöntekijöiltä rohkaisua, joten hänen videonsa nimi on *Rohkaisu*. Videolla Eero kertoo lämpimästi, kuinka isoja vaikutuksia tuella ja rohkaisulla on ollut hänen elämäänsä.

- Se, että sain olla mukana tällaisen videon teossa, on yksi niistä monista kivoista jutuista, mitä olen päässyt seurakunnan kautta tekemään, iloitsee Eero.

Eero kertoo, että nuorten kokoontumispaikka, Maatialan pappila, on turvallinen tila, jonne hän toivoo kaikkien nokialaisnuorten löytävän. Hänen mukaansa Pappilassa tapaa ihania ihmisiä ja voi viettää aikaa hyvässä seurassa.

Teksti: **Anu Heiskanen**

Kokonaiskirkollinen uudistus: Kohti yhteistä ilmettä

Kirkossa käynnistyi vuosi sitten Kohti yhteistä ilmettä -projekti. Vahvuusryhmän ja kokonaiskirkollisen viestintäselvityksen työskentelyn myötä tuli selväksi, että on aika yhdistää eri puolilla kirkkoa tehtävää mielikuvatyötä ja tiivistää ja kehittää kokonaiskirkon brändiajattelua. Lopputuloksena syntyi uusi kirkon ilme ja entisen kapeahkon graafisen ohjeiston sijaan selkeä ”design-systeemi”, eräänlainen visuaalinen kirjasto.

- On tarve saada mielikuva kirkosta vastaamaan sitä hyvää, mitä kirkko oikeasti on ja tarjoaa. Siksi tarvitsemme yhteisesti sovittuja, tunnistettavia elementtejä, jotka tukevat meidän kaikkien työtä ja viestintää. Siksi kirkastamme viestinnällistä äänensävyä ja uudistamme ilmettä niin, että viestin ytimessä on Kristus ja viestinnän ytimessä ihminen, kirjoitti Kirkon viestinnän viestintäjohtaja **Eeva-Kaisa Heikura** Kirkonkellossa marraskuussa 2023.

Kirkkohallituksen ohjauksessa työryhmät työskentelivät kuunnellen seurakuntien työntekijöitä ja luottamushenkilöitä. Laadittiin ehdotus uudesta, yhtenäisestä ilmeestä, jonka ensimmäisen ja merkittävimmän osan kirkolliskokous on hyväksynyt.

Samalla tavoin kuin Lukkari-pohjaiset seurakuntien verkkosivustot, uusi ilme on yhtenäinen, saavutettava ja tunnistettava. Tiettyä kuvastoa ja värimaailmaa missä tahansa näkevä, tunnistaa sen kirkon brändiksi. Mielikuva yhtenäisestä kirkosta on mahdollinen. Ohjeistus on kuitenkin laadittu niin, että se on helppo personoida kunkin seurakunnan oman näköiseksi kokonaisuudeksi. Ilme avautuu kaikille ja kutsuu mukaan ihmisiä myös ns. kirkon sisäpiiriin ulkopuolelta.

Nokian seurakunta muuttaa ilmeensä pikkuhiljaa vastaamaan yhteistä ilmettä. Muutos näkyy sosiaalisessa mediassa jo nyt. Esitteitä ja muuta visuaalista materiaalia uudistetaan sitä mukaan, kun päivittämisen tarvetta ilmenee. Valo-lehdessä ilmeen uudistus näkyy vuoden 2025 ensimmäisessä numerossa. Muutoksen viimeisimpänä vaiheena uudistuu verkkosivusto, kun Kirkkohallituksen toimittama Lukkari-järjestelmä siirtyy uudelle alustalle, jonka kehityksessä on huomioitu uusi ilme. Verkkosivusto uusiutuu vuoden 2027 aikana.

Muutoksen myötä seurakunta ottaa käyttöön kirkon omalla Martti-fontilla kirjoitetun ja ristillä koristellun yhteisen ilmeen mukaisen logon, joka on jo käytössä tai tulee käyttöön laajasti eri seurakunnissa. Käyttöön otetaan uuden ilmeen koko väripaletti ja kirkolle erityisesti laaditut piktogrammit ja taustakuvat. Piktogrammit ovat puhetta tukevassa ja korvaavassa kommunikaatiossa käytettäviä kuvia. Kaikki kuvat ovat luonteeltaan hyvin tyylieltyjä ja selkeitä.

Nokian seurakunnan viestinnässä ollaan kokonaiskirkollisen ilmeen muutoksesta tyytyväisiä. Ajankohdallisesti tämä sattui Nokialle hyvään aikaan. Kokonaiskirkon tapaan seurakunnallakaan ei ole ollut, logoa ja vihreää väriä lukuun ottamatta, kunnollista graafista

ohjeistusta. Nyt seurakunta saa valmiiksi mietityn kokonaisuuden ekonomisesti ja helposti käyttöönsä.

Teksti: **Anu Heiskanen**

Sivu 15

Syksy ja luominen

Raamatun teksti

”Katso: minä luon uutta. Nyt se puhkeaa esiin – ettekö huomaa?”

Jes. 43: 19

Mietiskely

Luominen ja kevät ovat melkein kuin sama asia. Äsken oli vain musta maa ja paljas oksa, pian täynnä vihreyttä ja uutta elämää.

Syksyllä tuota kaikkea riisutaan pois.

Vai?

Kuvan kivellä on valtavan pitkä historia ennen kuin se on juuri tuollainen kuin on. Jokainen sileä kohta ja jokainen särmä on hioutunut ja muokkautunut – mikä uskomattoman iso työ. Tai mikä uskomattoman iso työ on ollut kasvattaa kovan kiven pintaan arka kerros jäkälää ja sammalta. Eikä työ ole valmis. Kivi ei ole tänään sama kuin silloin, kun otin kuvan. Hiominen on jatkunut, ehkä jäkälää on askel tai vesi tai tuuli rikkonut tai jäkälä on kasvanut – varmasti vain millin osia, mutta kuitenkin. Luominen jatkuu.

Elämän syksy ja luonnon syksy ovat kovin tuttuja toisilleen. Paljon kevään vahvasta kasvusta on jo poissa, mutta loppunut ei kasvu ole. Kivi muuttuu, minäkin jatkan kasvamista. Jumala luo pelkästään uutta, syksyssäkin.

Siitäkin minä kiitän kirjoittaessani Valo-lehteen viimeistä kertaa ennen eläkkeelle jäämistäni.

Rukous

Kaikkivaltias Isä, kiitos siitä, että sinun luomistyösi ei ole loppunut eikä lopu. Anna hyvät silmät ja kärsivällinen mieli huomata kiven pinnassa ja omassa itsessäniikin kasvu, luomistyö, esiin puhkeava uusi.

Jumala, Luojamme, siunaa se kasvu, joka on totta tänään, on se sitten miten pientä hyvänsä.

Aamen.

Teksti: **Timo Uotila**

Tiedoksi

Timo-pappi jää syyskuun lopussa eläkkeelle. Sitä ennen voit tulla vielä laulamaan yhteislauluja Timon kanssa to 19.9. Nokian kirkkoon klo 18. Timon lähtömessua vietetään Mikkelinpäivänä 29.9. Nokian kirkossa klo 10.

Sivu 16

Pyhäkoulun ohjaajan mietteitä

Perjantai. Työviikko painaa jo jaloissa. Kello lähenee kahta ja ajatuksissa käy jo edessä odottava viikonloppuvapaa. Vedän syvään henkeä ja heitän ajatuksen tulevasta viikonlopusta syrjään, kun kuulen kopinaa ja iloisia lasten ääniä oven takaa. Avaan oven varoen sen taakse kerääntyneitä lapsia. Oven auettua saan syliini ensimmäiset halaajat. Halausten tulva vie mennessään, ja monesta suusta kuuluvat kertomukset viikon varrelta täyttävät korvat ja ajatukset. Hymyilen ja sanon yksi, kaksi ja kolme kertaa:

”Moi, ihana nähdä!”

”Onpa kiva, että olet parantunut. Olit ollut kipeä viime viikolla.”

”Ihanaa, kun tulit pitkästä aikaa!”

”Oletko ensimmäistä kertaa?”

”Tervetuloa!”

Minun työni. Voiko olla ihanampaa ja rakkaampaa! Olen saanut nauttia tästä perjantai-iltapäivän työstä 25 vuotta. Niin monta perjantaita, niin monta halausta, niin monta tarinaa ja niin monta lasta.

Kaakaopyhäkoulu kokoontuu perjantaisin iltapäivällä syyskuusta toukokuuhun Linnavuoren seurakuntatalolla. Se perustettiin pääkaupunkiseudun mallin mukaisesti entisaikojen sunnuntaipyhäkoulujen tilalle. Lapset olivat vähentyneet ja loppuneet jumalanpalvelusten aikana pidettävistä pyhäkouluista, ja oli mietitty, että jos lapsille kokeiltaisiin pitää pyhäkoulu arkiviikon päätteeksi, ja he saisivat siellä välipalaa.

Vuonna 1999 syksyllä silloinen esihenkilöni **Pirjo-Riitta Järvinen** kysyi, lähtisinkö kokeilemaan kaakaopyhäkoulu Linnavuoressa. Pyhäkoulu yhdistettiin alkuun koululaisten iltapäiväkerhoon, ja jo ensimmäisenä syksynä siihen löytyi tulijoita, ja on löytynyt näihin päiviin asti. Olen saanut pitää ”kaakkista”, jonka nimen pyhäkoulu on lasten suussa saanut, sen alusta alkaen, ja tuntuu hurjalta ajatella, että vanhimmat kaakaopyhäkoululaiset ovat jo liki neljäkymppisiä.

Alkuaikoina mukaan pääsi 3–4-vuotiaita lapsia, mutta nyt esikoululaiset ovat nuorimpia. Menneen kauden kaakaopyhäkoulun listoilla oli yli 50 lasta. Lähes joka perjantai lapsia oli paikalla keskimäärin 25.

Halausten ja kuulemisten jälkeen katson hartaushetkeä kuuntelevaa, ja siitä keskustelevaa, lapsiryhmää ja ajattelen, että läheskään kaikki ihmiset eivät koe työssään tällaista iloa, mitä

saan kokea joka viikko. Joskus kyynelleet tulevat silmiin, kun lapset kertovat tärkeitä ja herkkiä asioita elämästä ja ajatuksistaan. Koen iloa siitä, että voin olla se aikuinen, johon lapset voivat turvata ja johon voi luottaa. Näin neljännesvuosisadan jälkeen mielessäni on kiitollisuus tästä pyhäkoulusta, kiitollisuus niistä sadoista lapsista vuosien varrella ja kiitollisuus niistä työkavereista, joiden kanssa olen saanut vuosien varrella tämän ihanan työn jakaa. Yhdessä heidän kanssaan on ollut hienoa kulkea tätä matkaa ja iloita lukemattomista yhteisistä työpäivistä.

Uusi kaakaopyhäkoulukausi alkaa 23.8. ja kokoontuu perjantaisin klo 14–15.30 Linnavuoren seurakuntatalolla. Tervetuloa!

Teksti: **Terhi Hakala**, lastenohjaaja